

บทที่ 5

มาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวโน้มและท่าทีของประเทศไทยในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือ

ภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือเป็นภาวะมลพิษทางทะเลประเภทหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลได้ไม่ยิ่งหย่อนกว่าภาวะมลพิษทางทะเลประเภทอื่น ซึ่งในระดับโลกมีการกำหนดนโยบาย มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือไว้เช่นเดียวกันอันเป็นมาตรการในระดับสากลที่ทุกประเทศยอมรับโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นโยบายทางสิ่งแวดล้อมโลก

ทะเลและมหาสมุทรครอบคลุมพื้นผิวส่วนใหญ่ของโลก เป็นแหล่งสำคัญในการผลิตอาหารรวมทั้งมีอิทธิพลต่อสภาวะอากาศและชั้นบรรยากาศของโลกทำให้มีการใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทรกันอย่างมากมาย เมื่อมีการใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทรมากก็ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในทะเลอันเป็นเหตุให้ทะเลและมหาสมุทรตกอยู่ภายใต้ความกดดันทางด้านสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการนำเรื่องการคุ้มครองทะเลและมหาสมุทรเข้ามาไว้เป็นหัวข้อหนึ่งในส่วนของการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรภายใต้แผนการปฏิบัติการ 21 (Agenda 21)

แผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) เป็นแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกในช่วงทศวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการอนุรักษ์หรือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินไปด้วยกันได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว โดยปราศจากปัญหาการเสื่อมโทรมและการหมดไปของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยแผนปฏิบัติการ 21 ในเรื่องการคุ้มครองทะเลและมหาสมุทรได้กำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติให้ประเทศต่างๆ ได้สร้างพันธะในการควบคุมและแก้ไขความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อที่จะรักษาและปรับปรุงสมรรถนะในการผลิตและการค้าสินค้ามีชีวิตในทะเล

ในการนี้จึงจำเป็นต้อง¹

- คัดการณ์และป้องกันมิให้สิ่งแวดล้อมทางทะเลเสื่อมโทรมลงไปอีก ตลอดจนลดความเสี่ยงจากความเสียหายอันมิอาจแก้ไขได้หรือความเสียหายในระยะยาวที่จะเกิดต่อมหาสมุทร
- มีการประเมินผลล่วงหน้าในกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดผลกระทบต่อทะเล

¹ Agenda 21 at 17.22 (a)-(e) objectives

17.22 States, in accordance with the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea on protection and preservation of the marine environment, commit themselves, in accordance with their policies, priorities and resources, to prevent, reduce and control degradation of the marine environment so as to maintain and improve its life-support and productive capacities. To this end, it is necessary to:

- (a) Apply preventive, precautionary and anticipatory approaches so as to avoid degradation of the marine environment, as well as to reduce the risk of long-term or irreversible adverse effects upon it;
- (b) Ensure prior assessment of activities that may have significant adverse impacts upon the marine environment;
- (c) Integrate protection of the marine environment into relevant general environmental, social and economic development policies;
- (d) Develop economic incentives, where appropriate, to apply clean technologies and other means consistent with the internalization of environmental costs, such as the polluter pays principle, so as to avoid degradation of the marine environment;
- (e) Improve the living standards of coastal populations, particularly in developing countries, so as to contribute to reducing the degradation of the coastal and marine environment.

- นำเอาการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลเข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมโดยทั่วไป
- นำเอาหลักการในเรื่อง “polluter pays” มาใช้ และใช้มาตรการจูงใจทางเศรษฐกิจที่จะช่วยลดการเกิดมลพิษทางทะเล
- ปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิตของผู้อาศัยอยู่ริมฝั่งทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อให้สามารถช่วยคุ้มครองชายฝั่งและสิ่งแวดล้อมทางทะเลได้

นอกจากนี้แผนปฏิบัติการ 21 ยังได้กล่าวถึงการป้องกัน การลด และการควบคุมสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากกิจกรรมในทะเลไว้ว่าประเทศต่างๆไม่ว่าจะโดยฝ่ายเดียว ระดับทวิภาคี หรือระดับพหุภาคีและภายใต้องค์การพหุขณาวีระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศอื่น ควรจะต้องประเมินหามาตรการที่เหมาะสมมากขึ้นในการจัดการความเสียหายของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเท โดยสนับสนุนให้มีการให้สัตยาบัน การนำไปใช้ และการมีส่วนร่วมในอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งทะเลรวมถึงข้อสรุปเบื้องต้นของกลุยุทธ์ในอนาคตสำหรับอนุสัญญารุงลอนดอน และส่งเสริมรัฐภาคีตามอนุสัญญารุงลอนดอนที่จะหาขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อยุติการทิ้งของเสียลงทะเลและการเผาไหม้ของเสียที่เป็นอันตรายในทะเล² ดังนั้นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมตามแผนปฏิบัติการ 21 ที่เกี่ยวข้องกัภาวะมลพิษจากการทิ้งเทไม่ว่าจะ

²Agenda 21 at 17.30

17.30. States, acting individually, bilaterally, regionally or multilaterally and within the framework of IMO and other relevant international organizations, whether subregional, regional or global, as appropriate, should assess the need for additional measures to address degradation of the marine environment:

(b) From dumping, by:

- Supporting wider ratification, implementation and participation in relevant Conventions on dumping at sea, including early conclusion of a future strategy for the London Dumping Convention;

- Encouraging the London Dumping Convention parties to take appropriate steps to stop ocean dumping and incineration of hazardous substances;

เป็นภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือ อากาศยาน แทนขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล คือ การสนับสนุนให้มีการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งเทของเสียลงทะเล และยุติการทิ้งของเสียรวมทั้งการเผาไหม้ของเสียที่เป็นอันตรายในทะเลด้วย

2. มาตรการทางกฎหมายตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972

ในการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือในทางระหว่างประเทศมีอนุสัญญาและพิธีสารที่เกี่ยวข้อง คือ อนุสัญญาเพื่อป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือและอากาศยาน ค.ศ.1972 (Convention for the Prevention of Marine Pollution by Dumping from Ship and Aircraft,1972) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 (Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter,1972) หรือที่รู้จักกันในชื่อ “อนุสัญญารุงลอนดอน 1972” และ พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 (1996 Protocol to the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter,1972) ซึ่งมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือที่จะนำมาศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้แก่ พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 (1996 Protocol to the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter,1972) หรือที่นักวิชาการบางท่านเรียกว่า “พิธีสาร 1996” ซึ่งมีข้อพิจารณา ดังนี้

2.1 สาระสำคัญของพิธีสาร 1996

พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 เป็นพิธีสารที่แก้ไขอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 โดยในพิธีสารฉบับนี้ได้บัญญัติเพิ่มเติม “หลักการระวังล่วงหน้า” (precautionary approach) เข้ามาในข้อ 3 ของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียหรือสสารอื่นโดยใช้มาตรการป้องกันที่เหมาะสมเมื่อมี

เหตุอันควรเชื่อได้ว่าของเสียหรือสารอื่นที่นำสู่สิ่งแวดล้อมทางทะเลนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายเมื่อไม่มีหลักฐานเป็นที่ยุติที่จะพิสูจน์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างของเสียหรือสารที่นำสู่สิ่งแวดล้อมทางทะเลและผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำเช่นนั้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้รัฐภาคีส่งเสริมแนวปฏิบัติที่กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ทิ้งทะเลของเสียและสารอื่นสู่ทะเลจะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายตาม “หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” (polluter pays principle) ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดในการป้องกัน ลดและควบคุมภาวะมลพิษทางทะเล และพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ฉบับนี้มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดไปจากอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 เดิม โดยแต่เดิมในอนุสัญญากฎลอนดอน 1972 จะกำหนดประเภทของเสียที่ห้ามทิ้งทะเลโดยการขึ้นบัญชีดำของเสียที่ถูกห้ามทิ้ง การขึ้นบัญชีทะเลของเสียที่อาจทิ้งทะเลได้แต่จะต้องมีใบอนุญาตพิเศษและของเสียที่อาจทิ้งทะเลได้โดยได้รับใบอนุญาตทั่วไปแต่ต้องเป็นของเสียที่ไม่ได้อยู่ในบัญชีดำและเทา ส่วนในพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 เปลี่ยนจากการกำหนดประเภทของเสียที่ห้ามทิ้งทะเลเป็นการห้ามทิ้งของเสียหรือสารอื่นลงในทะเลเว้นแต่ของเสียหรือสารบางชนิดตามที่พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ระบุไว้ในภาคผนวกที่ 1 เท่านั้นที่อาจอนุญาตให้ทิ้งลงสู่ทะเลได้ถ้าได้รับการอนุญาตโดยการกำหนดมาตรการในการอนุญาตและเงื่อนไขในการพิจารณา และเมื่อพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 มีผลใช้บังคับแล้วจะยกเลิกอนุสัญญากฎลอนดอน 1972 ทั้งฉบับ

2.2 คำนิยามของการทิ้งทะเล

พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ได้ให้คำนิยามของ “การทิ้งทะเล” ไว้ในข้อ 1(4.1) ว่าหมายถึง

1. การกำจัดของเสียต่างๆหรือสารอื่นอย่างจงใจด้วยประการใดๆจากเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล
2. การกำจัดเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเลอย่างจงใจด้วยประการใด
3. การกักเก็บของเสียหรือสารอื่นบนพื้นดินท้องทะเลและในดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้อง

ทะเลนั้นจากเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล และ

4. การละทิ้ง หรือการล้มแท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเลด้วยความมุ่งประสงค์เพียงเพื่อต้องการกำจัดแท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นนั้นอย่างจงใจ³ ซึ่งจากคำนิยามของการทิ้งทะเลแสดงว่าการทิ้งทะเลตามพิธีสาร 1996 มีองค์ประกอบดังนี้

1. ต้องเป็นการทิ้งทะเลจากเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล ซึ่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ได้ให้ความหมายของ “เรือและอากาศยาน” ไว้ในข้อ 1วรรค 6 ว่า หมายถึง ยานชนิดใด ๆ ก็ตามทีแล่นในน้ำหรือลอยในอากาศได้รวมทั้งยานเบาอากาศและยานลอยน้ำไม่ว่าจะขับเคลื่อนด้วยตัวเองได้หรือไม่ก็ตาม ซึ่งเป็นการให้ความหมายของเรือและอากาศยานที่กว้างมากทำให้เรือตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งทะเลของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 หมายถึงเรือทุกประเภทที่แล่นได้ในทะเล ไม่ว่าจะเป็นเรือที่เดินได้ด้วยเครื่องยนต์หรือด้วยกำลังจากธรรมชาติ เช่น เรือสำราญ เรือใบ รวมทั้งเรือที่แล่นอยู่ใต้ทะเล เช่น เรือดำน้ำ รวมถึงเรือสะเทินน้ำสะเทินบกด้วย ส่วนอากาศยานหมายถึงเครื่องบินทุกชนิด เฮลิคอปเตอร์ รวมถึงบอลลูน แต่ทั้งนี้ยกเว้นเรือและอากาศยานที่มีความคุ้มกันอธิปไตยตามกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งได้แก่ เรือรบและเรือของรัฐที่ใช้เพียงเพื่อราชการของรัฐบาลอันมิใช่การพาณิชย์ เช่น เรือโรงพยาบาล ส่วนแท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้น

³ 1996 Protocol, Article1 paragraph 4.1 DEFINITIONS

4.1 “Dumping” means:

4.1.1 any deliberate disposal into the sea of wastes or other matter from vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea;

4.1.2 any deliberate disposal into the sea of vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea;

4.1.3 any storage of wastes or other matter in the seabed and the subsoil thereof from vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea; and

4.1.4 any abandonment or toppling at site of platforms or other man-made structures at sea, for the sole purpose of deliberate disposal.

ในทะเลแม้พิธีสารจะไม่ได้ให้ความหมายไว้แต่ก็หมายถึง แท่นขุดเจาะที่ติดกับที่หรือแท่นขุดเจาะลอยน้ำรวมถึงเกาะเทียม⁴ เหล่านี้เป็นต้น

2. การทิ้งเตตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ต้องเป็นการกระทำโดยจงใจ คือ ผู้ทำการทิ้งเทต้องมีเจตนาในการทิ้งเทของเสียหรือสสารอื่นจากเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล มีเจตนาในการกำจัดเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล มีเจตนาเก็บของเสียหรือสสารอื่นบนพื้นดินท้องทะเลและในดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเลนั้นจากเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล และมีเจตนาละทิ้ง หรือล้มแท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเลด้วยความมุ่งประสงค์เพียงเพื่อต้องการกำจัดแท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล ดังนั้น ถ้าการทิ้งเทนั้นเกิดจากอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติก็ไม่ถือว่าเป็นการทิ้งเท

2. สิ่งที่ทิ้งลงสู่ทะเลตามคำนิยามของการทิ้งเทได้แก่ ของเสียหรือสสารอื่น ซึ่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ได้ให้คำนิยามไว้ในข้อ 1 วรรค 8 ว่า “ของเสียหรือสสารอื่น” หมายถึง วัสดุและสารชนิดใด รูปแบบและประเภทใดๆ⁵ ซึ่งเป็นการให้ความหมายที่กว้างโดยไม่จำกัดว่าจะเป็นวัสดุชนิดใด สารชนิดใด รูปแบบลักษณะใดก็ตาม ดังนั้น การทิ้งวัสดุหรือสารชนิดใดๆลงในทะเลอาจเข้าคำนิยามของของเสียหรือสสารอื่นตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ได้ ทำให้ของเสียหรือสสารอื่นตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 อาจเป็นสิ่งที่ไม่เป็นของเสียหรือเป็นของเสียก็ได้

⁴ จุมพต สายสุนทร, กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ การคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล, พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2550), น. 165.

⁵ 1996 Protocol, Article 1 Paragraph 8 DEFINITIONS

“Wastes or other matter” means material and substance of kind, form or description. อ้างถึงใน จุมพต สายสุนทร, เพิ่งอ้าง, น. 166.

3. สถานที่ที่ถึงเขตตามคำนิยามของการทิ้งเท คือ ทะเล ซึ่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ได้ให้คำนิยามของ “ทะเล” ไว้ในข้อ 1 วรรค 7 ว่าหมายถึง น่านน้ำทางทะเลทั้งหมดนอกน่านน้ำภายในของรัฐตลอดทั้งพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเลนั้น⁶ ซึ่งคำว่า “น่านน้ำทางทะเลทั้งหมด” ตามกฎหมายระหว่างประเทศหมายถึง ทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ บริเวณพื้นที่ รวมทั้งน่านน้ำหมู่เกาะของรัฐหมู่เกาะด้วย ส่วนพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเล หมายถึง พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเลของเขตทางทะเลทั้งหมดดังที่กล่าวมาข้างต้น

2.3 การป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเท

พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ได้วางหลักในการป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทไว้ในข้อ 4 วรรค 1 ว่า ห้ามมิให้ทิ้งเทของเสียหรือสสารอื่นลงสู่ทะเลนอกจากของเสียหรือสสารบางชนิดตามที่ระบุไว้ในภาคผนวกที่ 1 ของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 แต่การทิ้งของเสียหรือสสารบางชนิดตามที่ระบุไว้ในภาคผนวกที่ 1 ลงสู่ทะเลได้นั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงสามารถทำการทิ้งเทสิ่งเหล่านั้นได้⁷ ซึ่งได้แก่

1. วัสดุจากการขุดลอก (dredged material) ซึ่งอาจเป็นตะกอน โคลน กรวด หิน ดิน

⁶ 1996 Protocol, Article 1 Paragraph 7 DEFINITIONS

“Sea” means all marine waters other than the internal waters of States, as well as the seabed and the subsoil thereof; it does not include sub-seabed repositories accessed only from land. อ้างถึงใน จุมพต สายสุนทร, เพิ่งอ้าง, น. 167.

⁷ 1996 Protocol, Article 4 Paragraph 1.1 DUMPING OF WASTES OR OTHER MATTER

1.1 Contracting Parties shall prohibit the dumping of any wastes or other matter with the exception of those listed in Annex 1.

ทราย หรือวัสดุอื่นใดที่ได้มาจากการขุดลอกโดยไม่จำกัดว่าการขุดลอกนั้นจะกระทำขึ้นบนบกและนำวัสดุที่ขุดได้ไปทิ้งในทะเลหรือเป็นการขุดลอกในทะเลเพื่อทำท่าเรือน้ำลึก เป็นต้น

2. กากน้ำเสีย (sewage sludge) อาจจะเป็นกากน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม หรือจากแหล่งชุมชน อาคารบ้านเมือง

3. ของเสียจากปลา (fish waste) วัสดุอันเป็นผลมาจากการปฏิบัติการแปรรูปปลาในเชิงอุตสาหกรรม

4. เรือและแท่นขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์ทำขึ้นในทะเล

5. วัสดุทางธรณีวิทยาอนินทรีย์ (inorganic geological material) เช่น วัสดุจากการทำเหมืองแร่ในทะเล

6. วัสดุอินทรีย์ (organic material) ตามธรรมชาติและ

7. สิ่งของขนาดใหญ่ (bulky items) ที่ประกอบด้วยเหล็ก (iron) เหล็กกล้า (steel) และวัสดุที่ไม่เป็นพิษทำนองเดียวกันซึ่งส่งผลกระทบทางกายภาพ (physical impact) และจำกัดอยู่เฉพาะพฤติกรรมที่ของเสียเหล่านั้นทิ้งลงในสถานที่ซึ่งไม่มีทางเลือกอื่นในการกำจัดทิ้งนอกเสียจากการทิ้ง ณ สถานที่นั้น เช่น เกาะเล็กๆที่เป็นชุมชนโดดเดี่ยว (isolated communities) แต่ถ้าหากมีวิธีอื่นใดที่จะกำจัดของดังกล่าวได้นอกจากการทิ้ง ณ สถานที่เช่นนั้น การทิ้งสิ่งของขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยวัสดุเหล่านั้น ณ สถานที่นั้นก็จะกระทำมิได้ตามหลักทั่วไปของการห้ามทิ้ง และในพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสสารอื่น ค.ศ. 1972 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมปี 2006 ได้เพิ่มชนิดของของเสียหรือสสารอื่นที่อาจทิ้งได้ คือ

8. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่มาจากกระบวนการดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์⁸

⁸ 1996 Protocol, Annex 1 Paragraph 1 WASTES OR OTHER MATTER THAT MAY BE CONSIDERED FOR DUMPING

1. The following wastes or other matter are those that may be considered for dumping being mindful of the Objectives and General Obligations of this protocol set out in articles 2 and 3:

1.1 dredged material;

1.2 sewage sludge;

1.3 fish waste, or material resulting From industrial fish processing

โดยการทิ้งทะเลของเสียหรือสารอื่นบางชนิดที่อาจอนุญาตให้ทิ้งทะเลสู่ทะเลได้ตาม ภาควงที่ 1 ของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการ ทิ้งทะเลของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ผู้ที่ออกใบอนุญาตดังกล่าวนี้ให้แก่เจ้าพนักงานซึ่งระบุตัวไว้ ให้มีหน้าที่ออกใบอนุญาตการทิ้งทะเลของเสียหรือสารอื่น⁹ โดยมีเงื่อนไขว่าการประเมินผลกระทบ ของการทิ้งทะเลดังกล่าวได้กระทำเรียบร้อยแล้วและได้วางข้อกำหนดในการติดตามผลเพื่อติดตาม ตรวจสอบว่าการทิ้งทะเลดังกล่าวได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการออกใบอนุญาตครบถ้วนหรือไม่ และ การออกใบอนุญาตดังกล่าวจะต้องทำให้แน่ใจอย่างมากที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้ว่าการรบกวนหรือ ก่ออันตรายต่อสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยที่สุดและให้ประโยชน์สูงสุด โดยใบอนุญาตเช่นนั้นจะต้องมี ข้อมูลและข้อความที่ระบุถึง ชนิดและแหล่งที่มาของวัสดุที่จะนำไปทิ้งทะเล สถานที่ทิ้งทะเล วิธีการทิ้งทะเล และข้อกำหนดในการติดตามผลและการรายงาน¹⁰ ซึ่งใบอนุญาตให้ทิ้งทะเลดังกล่าวจะต้องมีการ

operations;

1.4 vessels and platforms or other man – made structures at sea;

1.5 inert, inorganic geological material;

1.6 organic material of natural origin;

1.7 bulky items primarily comprising iron, steel, concrete and similarly unarmful materials for which the concern is physical impact, and limited to those circumstances where such wastes are generated at locations, such as small islands with isolated communities, having no practicable access to disposal options other than dumping; and

1.8 Carbon dioxide streams from carbon dioxide capture processes for sequestration.

⁹ 1996 Protocol, Article 9 Paragraph 1.1 ISSUANCE OF PERMITS AND REPORTING

1.1 issue permits in accordance with this Protocol;

¹⁰ 1996 Protocol, Annex2, 17 PERMIT AND PERMIT CONDITIONS

17. A decision to issue a permit should only be made if all impact evaluations are completed and the monitoring requirements are determined. The provisions of the permit shall ensure, as far as practicable, that environmental

ทบทวนเป็นระยะๆ โดยคำนึงถึงผลของการติดตามผลและวัตถุประสงค์ของการติดตามผล ซึ่งการพิจารณาทบทวนผลของการติดตามผลจะชี้ให้เห็นว่าควรมีการต่ออายุ แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกใบอนุญาตหรือไม่¹¹ และในการพิจารณาเลือกสถานที่ทิ้งทะเลเสียหรือสารอื่นนั้นจะต้องพิจารณาถึงคุณลักษณะทางกายภาพ ทางเคมีและทางชีวภาพของห้วงน้ำและพื้นดินท้องทะเล สถานที่ที่มีความน่ารื่นรมย์ คุณค่าและการใช้ทะเลประการอื่นในบริเวณที่จะกำหนดให้เป็นสถานที่ทิ้งทะเล การประเมินการไหลเวียนที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งทะเลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการไหลเวียนของสารที่มีอยู่แล้วในสิ่งแวดล้อมทางทะเลและความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและการปฏิบัติการของการทิ้งทะเล¹²

disturbance and detriment are minimized and the benefits maximized. Any permit issued shall contain data and information specifying:

- 17.1 the types and sources of materials to be dumped;
- 17.2 the location of the dumping-site(s);
- 17.3 the method of dumping; and
- 17.4 monitoring and reporting requirements.

อ้างถึงใน จมพต สายสุนทร, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 4, น. 181.

¹¹ 1996 Protocol, Annex 2, 18 PERMIT AND PERMIT CONDITIONS

18. Permits should be reviewed at regular intervals, taking into account the results of monitoring and the objectives of monitoring programmes. Review of monitoring results will indicate whether field programmes need to be continued, revised or terminated and will contribute to informed decisions regarding the continuance, modification or revocation of permits. This provides an important feedback mechanism for the protection of human health and the marine environment.

อ้างถึงใน จมพต สายสุนทร, เพิ่งอ้าง, น.182.

¹² 1996 Protocol, Annex2, 11 DUMP-SITE SELECTION

11. Information required to select a dump-site shall include:

11.1 physical, chemical and biological characteristics of the water-column and the sea-bed;

11.2 location of the amenities, values and other uses of the sea in the area under consideration;

นอกจากนี้พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ยังห้ามภาคีแห่งพิธีสารเผาของเสียหรือสารอื่นในทะเล รวมทั้งรัฐภาคีจะต้องไม่อนุญาตให้ส่งออกของเสียหรือสารอื่นไปยังประเทศอื่นสำหรับการทิ้งหรือการเผาในทะเล¹³

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ได้แก่ องค์การพาณิชยนาวิระหว่างประเทศ (International Maritime Organization – IMO) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปีค.ศ.1958 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือการสร้างกลไกสำหรับความร่วมมือระหว่างรัฐบาลต่างๆในเรื่องของข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลเกี่ยวกับเทคนิคทุกประเภทที่กระทบต่อการขนส่งในทางการค้าระหว่างประเทศ การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการรับรองมาตรฐานระดับสูงสุดในเรื่องของความปลอดภัยทางทะเล ประสิทธิภาพในการเดินเรือและการป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากเรือ รวมทั้งยังมีอำนาจหน้าที่ทางด้านบริหารและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นอีกด้วย¹⁴ โครงสร้างของ IMO ประกอบไปด้วยองค์กรหลักสามส่วน คือ สมัชชา คณะมนตรีและคณะกรรมการหลัก 4 ชุด โดยในส่วนของคณะกรรมการหลัก 4 ชุดนั้นประกอบไปด้วย

11.3 assessment of the constituent fluxes associated with dumping in relation to existing fluxes of substances in the marine environment; and

11.4 economic and operational feasibility.

อ้างถึงใน จุมพต สายสุนทร, เพิ่งอ้าง, น.182.

¹³ 1996 Protocol, Article5 INCINERATION AT SEA

Contracting Parties shall prohibit incineration at sea of wastes or other matter.

1996 Protocol, Article6 EXPORT OF WASTES OR OTHER MATTER

Contracting Parties shall not allow the export of wastes or matter to other countries for dumping or incineration at sea.

¹⁴ จุมพต สายสุนทร, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 4, น. 78.

คณะกรรมการความปลอดภัยทางทะเล คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล คณะกรรมการกฎหมายและคณะกรรมการความร่วมมือด้านเทคนิค โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมทางทะเลมีบทบาทโดยตรงในการจัดทำและแก้ไขเพิ่มเติมสนธิสัญญา ข้อบังคับและมาตรการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลซึ่งรวมถึงพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ซึ่งในพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ได้กำหนดให้คำว่า “Organization” หมายถึง องค์การพณิชยนาวีระหว่างประเทศ (IMO) โดยได้กำหนดให้องค์การพณิชยนาวีระหว่างประเทศ รับผิดชอบเกี่ยวกับหน้าที่ในฐานะที่เป็นสำนักงานเลขาธิการของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 และกำหนดให้รัฐภาคีแห่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกขององค์การพณิชยนาวีระหว่างประเทศจะต้องออกส่วนบำรุงที่เหมาะสมสำหรับค่าใช้จ่ายที่องค์การพณิชยนาวีระหว่างประเทศดังกล่าวก่อกำขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้¹⁵

¹⁵ **1996 Protocol, Article 19 Paragraphs 1,2 and 3 DUTIES OF THE ORGANIZATION**

1. The Organization shall be responsible for Secretariat duties in relation to this Protocol. Any Contracting Party to this Protocol not being a member of this Organization shall make an appropriate contribution to the expenses incurred by the Organization in performing these duties.

2. Secretariat duties necessary for the administration of this Protocol include:

2.1 convening Meetings of Contracting Parties once per year, unless otherwise decided by Contracting Parties, and Special Meetings of Contracting Parties at any time on the request of two-thirds of the Contracting Parties;

2.2 providing advice on request on the implementation of this Protocol and on guidance and procedures developed thereunder;

2.3 considering enquiries by, and information from Contracting Parties,

(1) เรียกประชุมรัฐภาคีแห่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 ปีละครั้งเว้นแต่รัฐภาคีจะวินิจฉัยเป็นประการอื่นและเรียกประชุมพิเศษของรัฐภาคีในเวลาใดๆ ตามที่รัฐภาคีจำนวนสองในสามของรัฐภาคีทั้งหมดร้องขอ

(2) ให้คำแนะนำเมื่อมีการร้องขอเกี่ยวกับการอนุวัติการให้เป็นไปตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสารอื่น ค.ศ.1972 และเกี่ยวกับแนวทางและกระบวนการพิจารณาที่พัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแห่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสารอื่น ค.ศ. 1972

(3) พิจารณาข้อซักถามและข้อมูลจากรัฐภาคี ปรึกษาหารือกับรัฐบาลเหล่านั้น

consulting with them and with the competent international organizations, and providing recommendations to Contracting Parties on questions related to, but not specifically covered by, this Protocol;

2.4 preparing and assisting, in consultation with Contracting Parties and the competent international organizations, in the development and implementation of procedures referred to in article 18.6.;

2.5 conveying to the Contracting Parties concerned all notifications received by the Organization in accordance with this Protocol; and

2.6 preparing, every two years, a budget and a financial account for the administration of this Protocol which shall be distributed to all Contracting Parties.

3. The Organization shall, subject to the availability of adequate resources, in addition to the requirements set out in article 13.2.3.

3.1 collaborate in assessments of the state of the marine environment; and

3.2 co-operate with competent international organizations concerned with the prevention and control of pollution.

อ้างถึงใน จุมพต สายสุนทร, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่ 4*, น. 187-189.

และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆที่มีอำนาจและให้คำแนะนำแก่รัฐภาคีเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 นี้ที่มีได้กล่าวไว้เป็นการเฉพาะในพิธีสารดังกล่าว

(4) เตรียมการและให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาและการอนุรักษ์การขึ้นตอนต่างๆเกี่ยวกับการกำจัดของเสียหรือสสารอื่นในทะเลอย่างปลอดภัยในกรณีที่มีรัฐภาคีออกใบอนุญาตให้มีการทิ้งเทในกรณีฉุกเฉินตามที่ระบุไว้ในข้อ 8 วรรค 2 ของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ทั้งนี้ โดยปรึกษาหารือกับรัฐภาคีและกับองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ

(5) ส่งต่อบรรดาการแจ้งให้ทราบทั้งปวงที่องค์การพาณิชยนาวีระหว่างประเทศได้รับตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 นี้ให้แก่รัฐภาคีแห่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 และจัดทำงบประมาณและบัญชีการเงินในการดำเนินการให้เป็นไปตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 นี้ทุกๆสองปีและแจกจ่ายให้แก่รัฐภาคีทั้งปวงแห่งพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972

และนอกจากนี้องค์การพาณิชยนาวีระหว่างประเทศในฐานะสำนักงานเลขานุการของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 จะต้องร่วมมือกับรัฐภาคีในการประเมินถึงสถานะของสิ่งแวดล้อมทางทะเลและร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศอื่นที่มีอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษทางทะเล

3. แนวโน้มและท่าทีของประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือยังไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าประเทศไทยยังไม่มีความเข้าใจหรือมีความรู้ในเรื่องภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือดังกล่าวไม่มากเพียงพอ ซึ่งแม้ว่าประเทศไทยโดยกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีจะได้มีการดำเนินการที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทโดยการขอให้ห้องศการพาณิชยนาวีระหว่างประเทศ (IMO) ส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอนุสัญญากรุงลอนดอนและพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังไม่ได้มีท่าทีหรือการดำเนินการใด ๆ นอกเหนือไปจากการให้ผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ

ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายที่นำมาบังคับใช้เพื่อป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือในปัจจุบัน แม้มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวจะสามารถนำมาใช้ในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือได้ แต่มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้ครอบคลุมถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย ทำให้มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือยังไม่เพียงพอ ดังนั้น ประเทศไทยสามารถที่จะนำข้อดีของพิธีสาร 1996 มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายภายในของประเทศไทยที่มีอยู่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือมากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงว่าประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีในพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972หรือไม่ ทั้งนี้เพราะการนำพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในของประเทศไทยจะทำให้กฎหมายภายในของประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือได้ดียิ่งขึ้น ทำให้แม้ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีในพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ในอนาคต ประเทศไทยก็ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีเพราะมีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือที่ดีอยู่แล้ว หรือแม้ว่าประเทศไทยจะไม่เข้าเป็นภาคีในพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของ

เสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ประเทศไทยก็จะมีกฎหมายที่ประสิทธิภาพในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทจากเรือ

3.1 สถานะของประเทศไทยกับพิธีสาร 1996

พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 เป็นสนธิสัญญาที่มีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2549 โดยในสนธิสัญญาดังกล่าวได้กำหนดห้ามทิ้งเทของเสียหรือสสารอื่นลงในทะเลเว้นแต่ของเสียหรือสสารอื่นบางชนิดที่อาจอนุญาตให้ทิ้งเทลงในทะเลได้ และต่อมาได้มีการแก้ไขพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ดังกล่าว เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 โดยเพิ่มชนิดของของเสียหรือสสารอื่นบางชนิดที่อาจอนุญาตให้ทิ้งเทได้ อันได้แก่ การเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ใต้พื้นดินท้องทะเลซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550¹⁶ สำหรับสถานะของประเทศไทยกับพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 ประเทศไทยยังมิได้มีการลงนามหรือให้สัตยาบันแก่พิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972 แต่อย่างใด ทำให้ประเทศไทยไม่ต้องผูกพันตามพันธกรณีของพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ.1972

3.2 การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

กฎหมายของประเทศไทยที่มีการกล่าวถึงภาวะมลพิษจากการทิ้งเท ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งบัญญัติให้การป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือประเภทต่างๆเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ไม่ได้ให้คำจำกัดความของการทิ้งเทไว้ว่าหมายถึงการกระทำอย่างไร นอกจากนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติถึงการป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือไว้

¹⁶ <<http://www.imo.org/>>

เพียงอย่างเดียว และได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ของเสีย” ไว้เท่านั้น และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติให้การป้องกันและควบคุมภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือเป็นไปตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับเรือได้ทุกประเภทที่ชักธงไทยหรือชักธงของประเทศอื่นที่มีการกระทำ ความผิดในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องของประเทศไทย และประเทศไทยสามารถนำพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาใช้บังคับแก่เรือที่ชักธงไทยหรือชักธงของประเทศอื่นที่กระทำผิดในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องของประเทศไทยได้ ดังนั้น ทำให้ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาใช้เพื่อป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือที่ชักธงไทยและเรือที่ชักธงของประเทศอื่นที่กระทำผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย และพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ไม่ได้ให้คำจำกัดความของ “การทิ้งเท” และภาวะมลพิษจากการทิ้งเทไว้แต่อย่างใด ผู้เขียนเห็นสมควรให้มีการบัญญัติขยายพื้นที่ในการใช้บังคับพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ออกไปถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทยโดยไม่ต้องบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่

นอกจากนี้ในส่วนของเนื้อหาภายในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ควรมีการเพิ่มเติมรายละเอียดหรือความชัดเจนในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อที่จะได้นำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและตรงความประสงค์ของกฎหมาย และควรมีการให้คำจำกัดความของ “การทิ้งเท” ไว้ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ซึ่งเป็นกฎหมายที่นำมาบังคับกับภาวะมลพิษจากการทิ้งเท โดยนำคำนิยามของการทิ้งเทตามพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ. 1972 มาเป็นแนวทางในการบัญญัติให้คำจำกัดความ เพื่อให้การนำพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาใช้ในการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือมีความชัดเจน ทำให้ผู้ที่นำกฎหมายมาปฏิบัติสามารถใช้กฎหมายได้โดยไม่ต้องอาศัยการตีความ

ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการบัญญัติให้คำนิยามของการทิ้งเทไว้พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 เพื่อให้ครอบคลุมการทิ้งเททั้งหมดเช่นเดียวกับพิธีสาร 1996 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งเทของเสียและสสารอื่น ค.ศ. 1972 และควรขยายพื้นที่ในการบังคับใช้กฎหมายซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ให้ครอบคลุมถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทยเพื่อให้สามารถนำพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาบังคับใช้เพื่อป้องกัน ควบคุมและแก้ไขภาวะมลพิษจากการทิ้งเทจากเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทยได้